

ק: השואל את הפרה פרק שמיני בבא מציעא

קסות מה שטענו לא הודה לו ועל כמות אחרת הודה לו ואינה מאותה שטענו: (א) בדיילפי. שנגד שלם היה ועדיין מחובר. זה אומר כמות גדולה מכרתי לך וזה אומר כמות קטנה: **עצד גדול כפסוסו.** ומה שטענו לו בעצד קטן וכמותו דמחויב שזוהי משום כמות ומשתבצט אעצד בגלגול: **זוקקין.** שהמטלטלין זוקקין את הקרקע לשבועה: **פנינא.** בקדושין (דף טו.) נכסים שאין להם אחריות זוקקין את הנכסים שיש להן אחריות לישבוע עליהן: **ר"מ היא.** לקמן בצרייתא המחליף פרה בחמור דקאמר ר"מ עבדא כמטלטלי דמי ושבע עליו. ולקמן פריך ליה אשדות דקמני צמתני נמי נשבעין: **פטור.** דבעינן הודאה ממין הטענה עלמא: **דקטע לידיה.** להוא עבד קטן דמודה ליה בגויה: **והא איפכא שמעינן ליה.** לר"מ דאמר עבדא כמקרקעי דמי: **הרי שך לפניך.** דקיימא לן בצ"ק (דף טז.) קרקע אינה נגזלת וכל מקום שהיא צרשות צעליה עומדת ועבד כמקרקעי דמי ואינו נגול להיותו נקנה לגולן שלם דמיס הילכך כי אזקין צרשותיה דמריה אזקין: **הא לא קשיא.** דאיכא לשנויי כדמחליף רבי אבא בר אבון. אלמא הא קשיא ממאי דקסבר רבי מאיר וכו' דקמני צמתני וכן צ' שדות וקאמר ישבע דלמא. עבדא הוא כמטלטלי דמי ושבעין עליו אבל הקרקע אין נשבעין: **לפי שכל הנשבעין שצוורה נשבעין ולא משלמין.** מי שמוצעין אותו הוא נשבע להפטר מלשלם ולא המוצע נשבע לטול דכתיב (ולקח בעליו ולא ישלם מי שעליו הלשם הוא נשבע (שבעות דף מה.): **לאו מכלל כו'.** מדקאמרי ליה ולא על הקרקעות מכלל דשמעינן דאמר דלקרקעות נמי נשבעין: **שן קרקע.** מחוברים (א) מחייב שבועה: **הרי הן קרקע.** ואין נשבעין עליהן: **כצלוהו דמין.** אבל בקרקעות וצריך לקרקע מודה: **קעצד דמיה.** וחדא מילתא היא ולא תחייבה שבועה: **זה אומר איני יודע.** אצרייתא קא מהדר דהמחליף פרה בחמור: **דקטע לידיה.** דשפחה דללא הילך הוא וממין הטענה הוא דשפחה וולדה חד גופא הוא טעין ליה וזה הודה במקצת ור"מ אית ליה נשבעין על העבדים: **בתנאי המוכר ויסוף לעלים.** שיקון אותן לשריפה ושהיה אותן בקרקע: **ועשו.** זמיס רעיס שאין צפאה שבהן רביעית שמן: **הרי אלו וכו'.** טעמא מפרש בגמ' גמ' חוץ

עבד ונתן לו דמים ולא כתב עדיין השטר ואיירי במקום שכותבין השטר א"י כגון שהתנו דיכולו לחזור עד נתינת השטר וא"ת והיכי קאמר סומכוס יחלוקו והא ליכא דכרסא דממונא ואמרין צפ"ק (דף ב:) דלא פליג סומכוס וי"ל דמיירי כגון שא"ל המוכר בפני עדים עבד גדול אמכור לך בכ"ה דינרים ועבד קטן בעשרים דינרים ולא ידעינן מה קבל מלווקא: **בסות מה שטענו לא הודה לו.** צשלמא שדה שלוקח אומר מכרת לי מ' עומרים ומוכר אומר כ' דהיינו עומרי גדולה וקטנה הוי ספיר מה שטענו הודה לו אבל כמות ששאל סרבל גדול ומודה לו סרבל קטן אינו מודה לו כלל מה שטענו: **זוקקין אתא אאשמועינן.** וא"ת לעיל (דף טז:) דלוקימנא זה אומר שאולה וזה אומר שכורה ישבע ע"י גלגול אמאי לא פריך גלגול אתא לאשמועינן וי"ל דלעיל אתא לאשמועינן טובא שנגלגליו אפילו דבכר שאינו דומה אע"ג דלא הוו כמו סוטה: **רבי מאיר היא דאמר עבד הרי הוא כמטלטלין (א) דמי.** וכן ארקקעות נמי נשבעין דהא צמתני עבד ושדה קמני ומטלטלין דנקט לאפקוי שטרות דמאן דדריש רבוי ומיעוט ורבי לא ממעט אלא שטרות דמנוכח צהגול צתרא (צ"ק דף קח:) צשינו דהתם נמי איכא רבוי ומיעוט ורבי כדאמר צהגול צתרא (שם) ומיהו לענין קנין כסף לא הוי עבדים כמטלטלין לר"מ אלא ניקנין צכסף ניקנית צכסף וגמי שפחה המוכר צמתני וצצרייתא צבסמון: **והא ר"מ איפכא שמעינן ליה.** וכרבנן לא מני לאוקמי דהא תניא צהדיא לקמן אין נשבעין על עבדים ועל קרקעות: **דלמא אעבדים נשבעין ארקקעות לא.** וא"ת ומנא ליה לחלק כדי להקשות וי"ל דסמין אמתני ד' גפנים דמייתי צבסמון דאין נשבעין על הקרקעות לר"מ ועל עבדים נשבעין כמו שתייר וכדאיתא צצרייתא דמייתי צבסמון וא"ת ואי ר"מ דריש צרבוי ומיעוט א"כ ארקקע נמי נשבעין ואי דריש כללי ופרטי אעבדים נמי אין נשבעין וי"ל דדריש רבוי ומיעוט ואית ליה שום מיעוט דמוקי לה למעוטי קרקעות ולא עבדים דמאן דדריש רבוי ומיעוט רריך שני מיעוטין למעוטי קרקעות ועבדים דלא סגי צמד מיעוטא אע"ג דעבדים הוקשו לקרקעות כדאמר צמרוצה (צ"ק דף קט:) ו**ואמר ר' יוסי בר' חנינא בענבים בו'.** בלא ר' יוסי יש להוכיח דאין נשבעין על הקרקעות מדקמני ואין כקרקע ואע"ג דפליגי הכא לענין שבת מודו כולי עלמא דללא צבצורות דמין והתולש חייב ולענין צ"ח מודו רבנן דצבצורות דמין מדפריך צפ' נערה שנתפתמה (מבוטא דף נא.) ושם ד"ה סוף) כל העומד לגזוז כגזוז דמי ומיהו ר"ח פ"ה דהתם פריך מכה דק"ל צהכונס (צ"ק דף נט:) ושם ד"ה (וספק) כרבן שמעון דאמר אכלה פירות גמורים משלם פירות גמורים: שניקרו

גה א מ"י פ"כ מהלכות מביה הלכה יא סג עשין פט טו"ע ח"מ ט' רכב טע"ף צ ג: גו ב מ"י שם הלכה י טו"ע שם טע"ף א: גו ג מ"י פ"ח מהלכות טעון ומטען הלכה ב סג ע"ה טו"ע ח"מ ט' פט טע"ף א: גו ד ה מ"י פ"ה מהלכות טעון ומטען הלכה ד ועיין צהשגות וצמ"מ סג עשין ז' טו"ע ח"מ ט' לה טע"ף ב ע"ש: גו ו מ"י פ"ד מהלכות שכנים הלכה יא טו"ע ח"מ ט' קס טע"ף ב: ח מ"י שם הלכה י ועיין צהשגות וצמ"מ סג טו"ע שם טע"ף א: ט י מ"י שם הלכה יא טו"ע שם טע"ף א: צ:

הגהות הב"ח

(א) גמ' כדאמר רב פפא בדלייפו הכא נמי בדלייפו קשיא: (ב) שם אמר רב פפא בדלייפו קשיא ליה לרב שמת זוקקין. וי"ל לעיל סוף דף ד' קא משני הכא עיקר התם אבא גברא נסבא וכן משני ר"פ דהיינו דף מ' ע"ב ופי' זה ה"ל אמי ספיר: (ג) רש"י ד"ה בדלייפו שגבד שלם היה מן פריך צבשבעות דף גמ פריך בגמ' לא הכי אוריה נמי ימינו ולוקמנא בדלייפו כמד רש"י וי"ל אוריה נמי לינתו אוריה צת עשרה אמות יש לך צידך והלא אומר אין לך צידך אלא צת חמש חייב ולוקמנא בצחוהיה צת חמירי הריבה ולייפי אהדי צתפירת מחט עכ"ל לפירושו זה מתישב גם כאן דקאמר דטעוט צכסות צת חמירי הריבה ולייפי אהדי צתפירת מחט דהוא שפיר ממין הטענה צשהיה לו צכסות קטן שאינו צת חמירי הריבה צתפסרו לשם חמירי צתמלנא וצתרו קאזחי צתפירת מחט ואינו ניכר: (ד) ד"ה שן קרקע מחוברים בקרקע הסי': (ה) ה"ה ד"ה ר' מאיר וכו' כמטלטלין וכן כ"ל ומינת דמי נמחק:

(א) לעיל ד: קדושין טו. שבעות לח: מ"ג. (ב) (מבוטא קח:) לעיל ה. שבעות לח: מ. צ"ק לה: (ג) צ"ק לה: זא: ד' (ד) [שם ז"ל:] (ה) [שבעות מד: זש"ן:] (ו) גיטין לט. סנהדרין טו. שבעות מב: (ז) [שבעות מג:] (ח) לעיל ב: [וש"ן:] (ט) וגי ר"ף ורש"י שן לק"ש:] (י) [שמות כב:] (יא) ויש"ע משפוח לעיל ד: ד"ה א"ן.]

מוסף רש"י

זוקקין הנכסים שאין להן אחריות כו' לישבע עליהן. אע"ג דאין נשבעין על הקרקעות לבדן. כדפיקא לן צבשעות (מב:) היכא דטענו כלס וקרקעות ומחייב לישבע על המטלטלין. זוקקין המטלטלין את הקרקעות לישבע עליהן. האי זוקקין אצכסו קאי שאין להם אחריות. ואלו אצבת דין (קדושין ב:) שהנכסים שאין להן אחריות זוקקין את הקרקעות לישבע עליהן. כ"י אזקין צרשותיה דמריה אזקין: **הא לא קשיא.** דאיכא לשנויי כדמחליף רבי אבא בר אבון. אלמא הא קשיא ממאי דקסבר רבי מאיר וכו' דקמני צמתני וכן צ' שדות וקאמר ישבע דלמא. עבדא הוא כמטלטלי דמי ושבעין עליו אבל הקרקע אין נשבעין: **לפי שכל הנשבעין שצוורה נשבעין ולא משלמין.** מי שמוצעין אותו הוא נשבע להפטר מלשלם ולא המוצע נשבע לטול דכתיב (ולקח בעליו ולא ישלם מי שעליו הלשם הוא נשבע (שבעות דף מה.): **לאו מכלל כו'.** מדקאמרי ליה ולא על הקרקעות מכלל דשמעינן דאמר דלקרקעות נמי נשבעין: **שן קרקע.** מחוברים (א) מחייב שבועה: **הרי הן קרקע.** ואין נשבעין עליהן: **כצלוהו דמין.** אבל בקרקעות וצריך לקרקע מודה: **קעצד דמיה.** וחדא מילתא היא ולא תחייבה שבועה: **זה אומר איני יודע.** אצרייתא קא מהדר דהמחליף פרה בחמור: **דקטע לידיה.** דשפחה דללא הילך הוא וממין הטענה הוא דשפחה וולדה חד גופא הוא טעין ליה וזה הודה במקצת ור"מ אית ליה נשבעין על העבדים: **בתנאי המוכר ויסוף לעלים.** שיקון אותן לשריפה ושהיה אותן בקרקע: **ועשו.** זמיס רעיס שאין צפאה שבהן רביעית שמן: **הרי אלו וכו'.** טעמא מפרש בגמ' גמ' חוץ

חוץ